

Maria a vznešenost ženy

(Katecheze Svatého otce - 29.11.95)

1. Mariánské učení, šířeji rozvinuté zvláště v tomto století z hlediska teologického a duchovního, nabývá nyní nové důležitosti na poli sociologickém a pastorálním. Tato důležitost spočívá také v lepším pochopení úlohy ženy v křesťanském společenství a ve společnosti.

Na závěr II. vat. koncilu adresovali Otcové ženám celého světa tato slova: “Přichází čas, ten čas již přišel, kdy povolání ženy se rozvine v plnosti, čas, kdy bude mít žena vliv ve společnosti, moc, jakou doposud neměla” (AAS 68,13). Zdůrazňoval jsem tyto výroky o pár let později v encyklice *Mulieris Dignitatem*: “Vznešenost ženy a jejího povolání - cenný podnět k lidské a křesťanské reflexi - přijaly na sebe zvláštní význam již v dobách dřívějších”. Úloha a vznešenost ženy byly zdůrazněny zvláště v tomto století feministickým hnutím, které reagovalo na všechno to, co ohrožovalo, ať v minulosti nebo přítomnosti, ocenění a plný rozvoj ženské osobnosti.

Toto hnutí přispělo k vyváženějšímu pohledu na ženu v dnešním světě. Církev, inspirovaná postavou Marie, věnuje těmto otázkám zvláštní pozornost. Maria, viděná ve světle evangelia, je platnou odpovědí na otázku po emancipaci. Maria je jedinou lidskou bytostí, která skvělým způsobem realizovala plán Boží lásky k lidem.

2. Tento plán se objevuje již ve Starém zákoně, kde v knize Genesis čteme, že první dvojice lidí byla stvořena k obrazu samotného Boha: “Bůh stvořil člověka ke svému obrazu, k obrazu Božímu ho stvořil, stvořil ho jako muže a ženu. Žena tedy - ne méně než muž - v sobě nese Boží obraz. Také pro ni platí ocenění: “Bůh se díval na všechno, co stvořil, a viděl, že je to velmi dobré.”

Pod tímto zorným úhlem vidíme, že rozdílnost muže a ženy neznamena méněcennost nebo nerovnost, ale má v sobě jakýsi respekt novosti, který obohacuje obraz Boží, který se podle Genesis jeví jako velmi dobrý. Boží úmysl jde ovšem ještě dále, jde za to, co čteme v Genesis. V Marii nám Bůh ukazuje ideál ženy. Maria je “požehnaná mezi ženami” a na její vznešené hodnosti v Božím plánu se jakýmsi způsobem podílí každá žena.

3. V tomto daru, který dal Bůh Marii, nevidíme jen to, co by se mohlo nazvat respekt Boha k ženě, ale je zde zdůrazněna nezastupitelná úloha ženy v historii lidství. Ženy by měly objevit v sobě tento Boží záměr, aby si byly vědomy své vznešené hodnosti. Situace, která vyprovokovala zrod feministického hnutí dosvědčuje, že ve společnosti chyběl respekt k ženě a ocenění jejího vznešeného úkolu.

V historii není bohužel ojedinělým zjevem, že na ženu bylo pohlíženo s předsudky, zvláště co se týká jejich schopnosti. Bohužel ještě i dnes se vyskytují země, kde tento pohled přetrvává.

4. Postava ženy, kterou nám Bůh ukazuje v Marii, vylučuje jakýkoliv teoretický základ pro diskriminaci. Ženy mohou v Marii lépe pochopit svou vznešenost a velikost svého poslání. Ale také muži mohou ve světle Matky Boží lépe a úplněji chápat svou identitu, rodinu a společnost. V Marii vidíme ideál, kde se plně rozvíjí povolání ženy, a její nesmírný vliv na osud lidstva a změnu společnosti.

5. Maria potvrzuje vznešený smysl ženské krásy, daru, ve kterém se odráží krása Boží. Na první pohled se může zdát, že excelentní naplnění úlohy ženy je v Mariině případě výjimkou, bez možnosti napodobení, ideál, který je příliš vznešený proto, aby mohl být napodoben. Výjimečnost Mariiny svatosti je dána pro posílení všem křesťanům, aby se nezdráhali otevřít posvěcující milosti Boží, pro kterou není nic nemožného.

V Marii jsme všichni povoláni k plné důvěře v Boží všemohoucnost, která přetváří naše srdce, abychom byli schopni plného otevření se k prozřetelnostnímu plánu lásky.

(Podle Radio Vaticana)

Anděl Páně Svatého otce

26. listopadu 1995

Slavíme svátek našeho Pána Ježíše Krista, Krále nebe i země. Tato slavnost, drahá lidové

víře, uzavírá liturgický rok a uvádí do atmosféry adventu, který je již přede dveřmi. Pán Ježíš se vrátil na konci času ve slávě a dovrší své království. Církev je zde na zemi zárodkem a počátkem toho království.

Do obsahu dnešní liturgie dobře zapadá úvaha, kterou při našem probírání dokumentů II. vatikánského koncilu chceme dnes věnovat službě a životu kněží. O kněžích pojednává zvláště dekret *Presbyterorum ordinis*. Jako hlasatelé evangelia jsou spolupracovníky biskupského stavu, jsou pověřeni, aby spravovali a vedli Boží lid kázáním a svátostmi a moudře jej vedli k plnému uskutečňování Božího království. Tento úkol není nijak snadný zvláště v kontextu současného života. Jejich úkol je tedy, jak podtrhuje uvedený koncilní dekret, mimořádně důležitý a stále náročnější, ale nezbytný pro obnovu církve. Vždyť jak by si bylo možno představit křesťanské společenství bez jejich přítomnosti a bez jejich každodenní služby?

Kněžská služba je nejprve tajemstvím milosti, pak teprve funkcí. Je to tajemství zvláštního povolání, kterým je člen Božího lidu vyzván, aby věnoval celý život věci království Božího. Prostřednictvím svátosti kněžství jsou označeni zvláštním znamením, a tím připodobněni Kristu.

V tomto hlubokém vztahu ke Kristu je klíč k pochopení služebního kněžství, které se od všeobecného kněžství věřících liší, a to ne pouze o nějaký stupeň, ale podstatně. Kněží jsou totiž připodobněni ke Kristu Knězi novým způsobem, aby byli služebníky Hlavy pro budování a vytváření celého jeho těla, jímž je církev. Jednají "in persona Christi" (v osobě Kristově), především když slaví eucharistii.

Ve jménu Krista se stali otci a vychovateli ve víře, vybaveni odpovídající autoritou. Koncil je však vybízí, aby zůstali bratřími mezi bratry, otevřenými ke spolupráci a spoluodpovědnosti všech pokřtěných. Jsou jim svěřeni zvláštním způsobem chudí a slabší. Kněžské poslání je opravdu náročné a vznešené. Nemýlí se intuice věřících, když očekává od kněží, že budou usilovat o stále větší svatost.

Kéž je svatá Panna, Matka věčného a nejvyššího Kněze, blízko kněžím na celém světě. Vždyť jsou to její milovaní synové. Kéž zvláště pomáhá těm, kteří se zmítají v těžkostech. Kéž jim všem pomáhá, aby byli na výši svého úkolu. Kéž je křesťanské společenství podněcuje k tomu, aby se cítili opravdovými pastýři a otci, a kéž je podporuje modlitbou, spoluprací a upřímnou náklonností.

3. neděle adventní

1. čtení (Iz 35,1-6a.10)

Zaraduje se vyprahlá step, zajásá a vykvete poušť. Jak narcis bujně vykvete, zajásá, zaplesá, zavýská. Bude obdařena nádherou Libanonu, krásou Karmelu a Šaronu. Můj národ uvidí slávu Hospodina, vznešenost našeho Boha.

Posilněte své skleslé ruce, ochablá kolena upevněte! Malomyslným řekněte: "Vzmužte se, nebojte se! Hle, Bůh váš přináší odvetu, odplatu božskou! On sám přijde a spasí vás!"

Tehdy se otevrou oči slepých, odemknou se uši hluchých. Tu poskočí chromý jak jelen a zaplesá jazyk němého. Vráti se ti, které vykoupil Hospodin, s jásotem přijdou na Sión, věčné veselí bude jim věnčit hlavy, dojdou radosti a veselí, prchne starost a vzdychání.

Mezizpěv (Ž 146)

Přijď, pane, a spas nás!

2. čtení (Jak 5,7-10)

Bratři, vydržte všechno trpělivě až do té doby, kdy přijde Pán. Podívejte se na rolníka, jak čeká na drahocennou úrodu! Čeká na ni trpělivě, až přijde podzimní a jarní dešť. Vydržte i vy trpělivě a posilněte své srdce, neboť příchod Páně je blízko. Nestýskejte si, bratři, jeden na druhého, abyste nebyli souzeni. Hle, soudce už stojí přede dveřmi! Vezměte si, bratři, za vzor v utrpení a trpělivosti proroky, kteří mluvili jménem Páně.

Evangelium (Mt 11,2-11)

Jan (Křtitel) slyšel ve vězení o Kristových činech. Poslal tedy k němu své učedníky s dotazem: "Ty jsi ten, který má přijít, anebo máme čekat jiného?" Ježíš jim odpověděl: "Jděte a

oznamte Janovi, co slyšíte a vidíte: slepí vidí, chromí chodí, malomocní jsou očišťováni, hluchí slyší, mrtví vstávají, chudým se hlásá radostná zvěst. A blahoslavený, kdo se nepohorší nade mnou.”

Když odcházeli, začal Ježíš mluvit k zástupům o Janovi: “Co jste vyšli na poušť vidět? Snad rákos zmlátný větrem? Nebo co jste vyšli vidět? Člověka oblečeného do jemných šatů? Ti, kdo nosí jemné šaty, jsou přece v královských palácích. Proč jste tedy vyšli? Vidět proroka? Ano, říkám vám, víc než proroka. To je ten, o němž je psáno: ‘Já posílám svého posla před tvou tvář, aby připravil cestu před tebou.’ Amen, pravím vám: Mezi těmi, kdo se narodili ze ženy, nepovstal nikdo větší než Jan Křtitel. Ale i ten nejmenší v nebeském království je větší než on.”

Myšlenka na neděli

Slovo na neděli

3. neděli adventní - cyklus A

Co jste viděli?

Zamyšlení nad úryvkem

Iz 35,1-6, 10, Mt 11,2-11

Jsi ten, který má přijít, nebo máme čekat jiného?

Dnešní čtení tě zve, abys spolu s Janovými učedníky navštívil uvězněného proroka - Křtitele. Stal se nepříjemný těm, kteří mají moc. Žalární mříže mu mají zavřít ústa, aby neprovokoval jejich svědomí. Je to nejčastější osud těch, které si Bůh vyvolil za své posly. Hledej u Jana Křtitele poučení, jak máš přijímat Boží vůli. Zabránili mu pokračovat v apoštolátu, který se tak slibně rozvíjel. Ale Jan nereptá. Nemyslí na sebe. Jeho úkolem bylo připravit příchod Mesiáše. Udělal, co mu Bůh uložil. Nepotřebuje již nic víc, než jistotu, že Mesiáš skutečně přišel. To, o čem se doslechl, jej naplňuje velkou nadějí. Potvrdí-li se jeho tušení, je zcela na místě, aby odešel a udělal Mesiáši místo. Ví, že se musí zmenšovat, aby On mohl růst (srv. J 3,29).

Vydej se s družinou Janových učedníků na cestu. Jdou vyhledat Ježíše. Jejich otázka musí zajímat i tebe: “Pane, jsi ten, který má přijít, nebo máme čekat jiného?” Připomeň si z prvního čtení, jakého Mesiáše má Izrael očekávat: Tehdy se otevrou oči slepých, odemknou se uši hluchých, chromý poskočí jako jelen a zaplesá jazyk němého. Zaraduje se vyprahlá pustina, zajásá a vykvete poušť...

Janovi poslové přednesli svůj dotaz a s napětím očekávají Ježíšovu odpověď. Dobře si zapamatuj, jak Ježíš prokazuje svou totožnost: “Slepí vidí, chromí chodí, hluchí slyší, mrtví vstávají, chudým se zvěstuje radostná zvěst, radosti a blaženosti se dostává každému, komu nejsem kamenem úrazu.” Ježíš nemluví vůbec o sobě, ale poukazuje na zjevné plody Božího příchodu. Pro ujištění, že Mesiáš již přišel, stačí se dívat kolem sebe.

Janovi vyslanci pochopili, že se jim nemohlo dostat přesvědčivějšího ujištění o Mesiášově přítomnosti. Bůh nepotřebuje jiných důkazů ani reklamy, průkazným svědectvím o jeho příchodu jsou všem zřejmé výsledky působení Mesiáše, který chodí a dobře činí: zjednává právo utlačeným, dává chléb lačným, vysvobozuje vězně, napřimuje sklíčené, chrání cizince, podporuje sirotka a vdovu... (žalm 146). Kdo chce s ním spolupracovat, kdo chce vystupovat jeho jménem, nemá jiný způsob. Jestliže by se na to přestalo dbát, mohlo by se stát, že lidé budou čekat jiného Mesiáše. Umíš tak zapomenout na sebe a konat dobro, aby ses stal věrohodným svědkem Spasitelovy přítomnosti? Nebo ti připadá Mistrův příklad již zastaralý, překonalý, spíš jako kámen úrazu? Nebojíš se, že vymýšlet jiný způsob a vzor také znamená hledat jiného Mesiáše?

Janovi učedníci odešli, ale z pohledu, jakým je Ježíš provází, můžeš poznat, jak miluje svého příbuzného a Předchůdce. To, že jej lidská zloba uvrhla do vězení a připravuje mu smrt, nekrátí, naopak umocňuje jeho vnitřní velikost, před níž se sklání sám Pán. Vzpomeň si na své setkání s Janem u Jordánu. Co tě tam přilákalo, co tě na Janovi uchvátilo? Jak daleko měl ten strohý, neúpravný, do hrubé srsti oděný podivín k image dnešních “úspěšných a stoprocentních” mužů! Ale na rozdíl od těch, kteří jsou v drahých šatech, stojí tento prorok pevně jako dub. To

rozhodující u něho spočívá v tom, že se odevzdal se vším všudy bezvýhradně Bohu. A tak to, co u Jordánu viděl a slyšel, byla sama Boží síla, které nic lidského, nic malicherného či ješitného nestálo v cestě. Ani tvá úspěšnost nezávisí na tom, jak se chceš prosadit a ukázat, ale jak dáš sám v sobě bez jakýchkoli výhrad místo Bohu a jeho působení.

Jan je poslední z té dlouhé řady proroků, kteří ohlašovali příchod Páně. On je z nich jediný, kdo viděl Mesiáše nejen prorockým zrakem, ale na své vlastní oči: sám Bůh a člověk přijal z jeho ruky křest pokání. Uznej, že nikdo větší se nemohl narodit z ženy. Ale Ježíš ti překvapivě říká, že i ten nejmenší v Božím království je větší než on. Jak se to srovnává? To nikterak nesnižuje Janovu velikost. Máš z toho pochopit, jak nesmírné jsou milosti a dary, které Ježíš svou novozákonní obětí připraví pro ty, kteří ho milují. Budou proto tak velcí, protože Ježíš jim dá sám sebe.

Udělá to, protože si umínil, že oni budou jeho obrazem, oni jej zvěstují především vlastním životem. Všude tam, kde budou ti jeho nejmenší, zaraduje se vyprahlá pustina, zajásá a vykvete poušť, zaplesá, bude obdařena nádherou, lidé uvidí slávu Hospodina, vznešenost našeho Boha.

Pros Ježíše se vši naléhavostí, aby ti pomohl domyslet a procítit tu nedozírnou odpovědnost z velikosti, kterou tě obdarovává. I za tebou se točí oči těch, kteří čekají Mesiáše. Dívají se a ptají se: Jsi ty ten jeho obraz a podoba, nebo máme čekat jiného? Když pak půjdou a řeknou, co u tebe a kolem tebe viděli a slyšeli, jaké to bude svědectví?

Bratr Amadeus

Ateismus - duchovní příčina socialismu

Sociální učení církve se neomezuje na přehodnocení socialismu, nýbrž vždy současně ukazuje, co je třeba dělat k řešení společenského zla, jakým je rozdělení společnosti na bohaté a chudé. Svátý otec Jan Pavel II. se proto v encyklice *Centesimus annus* věnuje srovnání socialistického pokusu o řešení sociální otázky s řešením křesťanským: po příkladu Lva XII. a povzbuzen dějinným pohledem jednoho sta let od vydání *Rerum novarum*, zamýšlí se nejen nad jádrem špatného řešení socialistického, které se zdálo být velmi líbivé, ale ukazuje v kontrastu k tomu nesporné hodnoty a přínosy, jimiž se vyznačuje křesťanské řešení.

Pokud se zabývá přehodnocováním socialismu, tedy tak činí z hlediska duchovně-mravního. Ukazuje, že “základní omyl socialismu je antropologické povahy. Socialismus považuje jedince jen za nástroj společenského organismu, takže jeho blaho je úplně podřízeno fungování hospodářsko-spoločenského mechanismu; zároveň panuje názor, že tohoto blaha lze dosáhnout nezávisle na svobodném rozhodování jedince a zcela bez jeho osobní a přímé odpovědnosti za dobro a zlo.”

Tak se za socialismu “ztrácí pojem osoby jako samostatného subjektu morálního rozhodování, který právě tím vytváří společenský řád. Člověk, který nemá vůbec nic, co by mohl nazývat ‘svým vlastním’, se stává úplně závislým na společenských mechanismech. Spolu se subjektivitou jednotlivce byla ‘reálným socialismem’ zničena subjektivita společnosti.” Odkud pochází toto mylné pojetí člověka? Hlavní příčinou je ateismus. (*Centesimus annus* II,1)

Zdůraznění tohoto momentu je velice závažné. Vždyť kritiků socialismu se u nás po roce 1989 rázem vyskytuje dost. Ale co přinášejí tito kritici? Uznávají, že socialistická totalita omezovala člověka v jeho přirozených právech, že v něm otupovala vědomí osobní důstojnosti a odpovědnosti. Nabízejí tedy druhou krajnost: absolutní svobodu podnikání, při které stát nejednou zavírá oči před přehmaty, kterých se přitom leckdo dopouští. Mládež je uchválena prorokem individualismu Friedrichem Nietzsche. Jejím ideálem se stává nadčlověk, plavovlasá bestie. Shledáváme, že je u nás více zahraničního zboží. Lidé se za ním víc než dřív pachtí. Zjišťujeme však také to, že kostely, kdysi zaplněné nadšenými sametovými revolucionáři, se zvolna zase vyprazdňují. Máme demokratičtější ústavu, máme vládu, která byla zvolena ve volbách o stupínek svobodnějších, než tomu bývalo za socialistické totality, máme také svobodu podnikání, a podnikání by se asi vskutku rozběhlo, kdyby na to někdo měl peníze, ale po stránce duchovní a mravní jsme na stejném místě.

Důvodem je to, že jsme se od ateistického kolektivismu dostali do ateistického individualismu. Ocitli jsme se v závislosti na politicích a státnících, kteří sní o lidskosti bez Boha a kteří slovo Bůh opakují s velkým přemáháním jen v předvolebním boji, aby tak získali hlasy věřících.

Vidíme tedy důležitost toho, že Svatý otec ukazuje na ten nejhlubší kořen socialismu, a tím je ateismus, od kterého se v naší změněné společenské situaci odvozuje kapitalismus, a zítra, nedej Bůh, možná i nacismus a fašismus. "Popírání Boha olupuje osobu o její kořeny a vede tak ke společenskému řádu neuznávajícímu důstojnost a odpovědnost lidské osoby." (Centesimus annus II,1)

Kromě toho, že se u nás obvykle nechápe a nechce chápat, že důraz na lidskost bez Boha znamená dříve nebo později v nějaké podobě praktické popírání lidskosti, tak lidé často ani dobře nevědí, co je to nacismus, fašismus a jiná zla. Ta slova se u nás užívají jako nadávky, které se přisuzují všemu negativnímu ve společnosti.

Dějiny nám ukazují, jak se během první světové války velmi urychlila politická krystalizace evropské společnosti. Liberální demokracie (podobná naší), která usnadnila rozmach soukromého kapitalismu, byla odpovědná za následnou hospodářskou krizi, v níž byla stranická soustava demokracie značně zdiskreditována a v mnoha státech nahrazena autoritativním režimem. Většina lidí byla zmatena bolestnou nutností obrátit se buď ostře doprava, nebo ostře doleva. Pohodlný střed se totiž začal hroutit. Tam, kde byli občané politicky zaostalí či nepřipravení pro demokracii, dostávají se k moci silní jedinci (Hitler, Mussolini, Gömbös, Kemal Atatürk, Živkovič, král Zog, aj.). V Itálii rozbujel fašismus. Také Jugoslávie, Maďarsko, Bulharsko, Polsko, Albánie a Turecko se octly v zajetí fašistických diktatur, pokud fašismem rozumíme zvláštní korporativní organizaci politiky. Mussolini sám nazval fašismus reakcí kvality proti rovnosti v zájmu všech tříd. Jeho jádrem byl mocný ústřední aparát, udržující rovnováhu mezi zájmy všech vrstev společnosti. Cílem je stát řízený politickou stranou, stavící hráz jak proti individualismu bezbřehé demokracie, tak proti kolektivismu socialismu.

V Německu se projevil zase nacismus. Jeho hlavní zásadou bylo, že politická moc, ovládající daný stát, je prostředkem k cíli, jež prozřetelnost přiřkla německému národu. Nacionalismus je evropským problémem už několik desítek let. U nás byl ve druhé polovině 20. století zakryt internacionalismem, který byl ovšem jen líbivou fasádou velkoruského nacismu. Sotva byl tento násilný příklop odstraněn, vystoupily na povrch staré křivdy a nacionalismus. Nacionalismus se v mnoha případech stává nosným prvkem politických stran, které sledují docela jiné, totiž politické cíle. O jeho síle a o tom, jak snadno se ho dá politicky zneužít, svědčí rozklad Československa, jemuž slabá demokracie nedokázal zabránit. A je skutečně těžké tomu zabránit v podmínkách rozbujelého ateismu. Čím více by stát bránil těmto odstředivým snahám zaštitěným nacionalismem, tím více se sám dostává do pozice fašistického státu.

Velké nebezpečí proto spočívá ve fašismu. Jde o nostalgickou ideologii takového společenství, které přísně rozlišuje, kdo k němu patří a kdo ne; kombinuje se to navíc - s politickým monopolem jednoho člověka či jednoho hnutí, zdůrazňujícím organizaci a mobilizaci místo svobodných a individuálních možností volby. Právní stát by byl zapomenut, všichni, kdo smýšlí a jednají jinak, uvěznění, menšiny pronásledovány. Takový fašismus nemusí být zrovna doprovázen takovými strašnými důsledky, jako provázely německý nacismus, tj. plynové komory, vyhlazování. Takový fašismus může mít tisíce tváří: Mussolini či Franco, Perón či Pinochet.

Společensky vyrůstá fašismus právě z takové situace, ve které se zrovna nacházíme. Jejím hlavním rysem je náhlý příval moderního kybernetického světa do společnosti, která na to není připravena, neboť si při sametové revoluci uchovala řadu rysů dřívějšího, autoritářského režimu, kde postavení znamenalo všechno. Nenávidí kapitalistické zbohatlíky stejně jako socialismus, přežívající ve starých strukturách, ale je to systém, který vede k ničení.

Duchovním základem tu je humanismus bez Boha, tedy koneckonců ateismus, protože i ten

sebeušlechtleji míněný, básněmi zjemňovaný a dramaty uhlazovaný humanismus, který se nesytí Nejsvětější svátostí a neprosí dennodenně na kolenou v modlitbě před oltářem, se nakonec opět změni v nejhrubší ateismus.

Maria, Matko Boží Nanebevzatá, pros za nás, aby nám Bůh dal milost svátostně se posílit a v modlitbě očekávat zdravý rozvoj naší společnosti, který při veškerém našem úsilí zůstává vždy jen Božím darem.

Svatý Víte, svatý Václave, svatí Cyrile a Metoději, přimlouvejte se za nás, a hlavně za naše představitele a za našeho pana presidenta, aby v pevnější víře našli tu žádoucí duchovní kvalifikaci pro své poslání.

P. Tomáš Bahounek

Co po nás žádá Ježíšovo Srdce?

Pevná důvěra

“Nejsvětější Srdce Ježíšovo, důvěřuji v tebe”

Vzývání je známé, oblíbené a často opakované. A právem, vždyť ono vyjadřuje ve zmatku života a v úzkostech duše naši víru, neotřesitelnou naději a nepřemožitelnou jistotu, kterou jsme vložili do nesmírné Boží lásky. “A my jsme uvěřili lásce.”

Toto vzývání nás vede k apoštolu Pavlovi a k jeho vítězné písni na konci 8. kapitoly listu Římanům:

“Když Bůh s námi, kdo proti nám? Když on neušetřil vlastního Syna, ale vydal ho jako oběť za nás všechny, jakpak by nám nebyl s ním všechno daroval? Kdo tedy bude žalovat na Boží vyvolené? Bůh je ospravedlnil, kdo by je ještě odsoudil? Snad Ježíš Kristus, který zemřel a byl vzkříšený, který je po Boží pravici a přimlouvá se za nás?”

Kdo nás odloučí od lásky Kristovy? Soužení nebo úzkost nebo pronásledování? Hlad nebo nahota? Nebezpečí nebo meč?... Ale v tomto všem vítězíme skrze toho, který si nás zamiloval. A jsem přesvědčen, že ani smrt ani život ani andělé ani knížectví ani mocnosti ani přítomnost ani budoucnost ani síly ani hloubka ani žádné jiné stvoření nebude nás moci odloučit od Boží lásky, která je v Ježíši Kristu, našem Pánu.” (8,31-39)

Snažme se, aby i naše důvěra byla taková jako důvěra sv. Pavla, jistá a vítězná...

Výzva k důvěře

Sám Ježíš nás vyzývá k důvěře...

“Neboj se, maličké stádo!... Proč se bojíte, vy lidé slabé víry?... Jdi v pokoji, tvá víra tě uzdravila!... Jdi v pokoji, odpuštěny jsou tvoje hříchy!... Nebojte se, já jsem s vámi!... Nebojte se, já jsem zvítězil nad světem...”

Bůh už ve Starém zákoně říká: “Neopustím tě! Nenechám tě!” Takto dodává list Židům, s důvěrou můžeme říct: “Pán při mně stojí, nebudu se bát! Co mi může udělat člověk?” (Žid 13,6)

Naše důvěra není lidskou, nepromyšlenou, troufalou smělostí. Není plodem od přírody optimistického temperamentu, neuvědomujícího si těžkosti a nebezpečí. Je to rozumná a promyšlená důvěra. Její motivy nemají nic společného s našimi schopnostmi. Naopak, čím bude naše důvěra v Ježíše a v jeho lásku větší, tím víc si budeme uvědomovat svou slabost, víc budeme pociťovat svou omezenost, bídu, nicotu před Boží tváří. Čím víc pociťujeme propast své nicoty, tím ochotněji se noříme do propasti Božího světla, Boží svatosti a Boží síly...

Ve své důvěře budeme pohlížet v lepším světle na svoji chudobu, na svoji nízkost, ale bez jakékoli malomyslnosti.

Naše důvěra je opakem zoufalství. Hříšníkovi, který důvěřuje v Ježíšovo Srdce, není a nikdy nebude jeho hřích příliš velký; třebaže ho jeho srdce odsuzuje, ví, je si vědom, že Bůh je větší než jeho srdce. Nebo nebude nikdy příliš daleko pro chudáka, který volá o pomoc. Naopak, čím se považuje za menšího a bídňějšího, tím lépe bude vědět, že jeho modlitba pronikne nebe a dosáhne milosrdenství. Naše důvěra tedy má kořeny v Boží výzvě: “Neboj se, hle, to jsem já, který odpouštím! Už jsem kvůli vám triumfoval! Věřte mi, stačí vám moje milost!” Protože náš Bůh není vzdáleným Bohem, ale Bohem, který se přibližuje. Není Bohem mstitelem, Bohem

zavřeného srdce, ale je otevřeným srdcem, plným přejícnosti vůči všem, kteří ho vyzývají.

A tak “v něm smíme i my ve víře přistupovat k Bohu svobodně a s důvěrou (Ef 3,12). Sv. Pavel nás vyzývá: “Neztrácejte tedy důvěru!”... Jen vytrvejte a plňte Boží vůli, abyste dosáhli, co vám bylo přislíbeno!... My necouváme jako bázlivci, abychom zahynuli, ale věříme, abychom získali život.” (Žid 10,35.36.39) Apoštol dodává: “Předstupujme tedy s důvěrou před trůn milosti, abychom obsáhli milosrdenství a našli milost a pomoc v pravý čas.” (Žid 4,16)

Poznáváme Ježíšovo Srdce, abychom se mu oddali

Důvěra, aby byla pravá, předpokládá poznání. Sv. Pavel říká: “Vím, komu jsem uvěřil.” Důvěra se neprojevuje nepromyšleně, ale teprve když jsme si věc ověřili. Důvěra vyžaduje rozumnou volbu. Člověk nedaruje jen tak lehce důvěru. Důvěra v někoho je vždy jistým dobrodružstvím, hrou, ve které lze lehce prohrát. Člověk si tedy právem přeje mít triumfy na své straně. Důvěřujeme v Srdce našeho Pána. Naše důvěra se vztahuje na Bohočlověka a na jeho Lásku. Kdyby Kristus byl jen člověkem, třeba i nejvyšším z lidí, byli bychom velmi nemoudří. Nechceme jen říci, že by mezi lidmi nebylo solidních přátelství, zejména když tato přešla ohněm zkoušek, které prověřily jejich věrnost. Na tom nezáleží, že člověk je křehký tvor, samá slabost, a proto vrtkavý.

Člověk se daruje, ale může se zase stáhnout nazpět: dává se, ale po nějakém čase se může stát zrádcem. I nejpřímnější člověk, i ten, kdo je ti nejoddanější, zůstává vždy ztrouchnivělou deskou nad bystřinou, přes kterou musíme přejít; není tedy bláznovstvím vystavovat se nebezpečí za cenu takové pochybné pomoci? A přece se člověk už podle přirozenosti spoléhá na druhého. Den co den si muž a žena projevují při sňatku důvěru: přísahají si vzájemnou věrnost. Každodenně se tvoří nová přátelství, lidé si vyměňují klamné důvěrnosti.

Člověk, třeba tolikrát oklamáný, stále cítí potřebu v někoho doufat. Tak ten, kdo je oklamán, jakož i ten, kdo oklamal, i nadále věří řečem, váží si hodnoty přísahy, uznávají dočasnost slibů.

Ježíš je přirozeně člověkem, ale dokonalým, bez lži, bez slabosti (třeba je “obklíčen slabostmi”). Ale on je navíc Božím Synem a Bůh je Pravda. Bůh nelže. Bůh se nemění. Bůh se neodtahuje. Bůh je též Láskou se vším, co toto slovo může obsahovat až po krajní mez. Bůh je dar, jistota, věrnost! Sv. Jan říká, že Ježíš se nespolehal na lidi, protože věděl, co je člověk, zatímco my můžeme důvěřovat v Ježíšovo Srdce, protože je to Srdce vtěleného Boha.

Jelikož je Bohem, jemu patří něžná láska, neproměnlivost, věčnost, dokonalost.

Jelikož je člověkem, jeho něžná láska je vřelá, všeobjímající (protože Ježíš vlastní všechno, co je lidské), ohnivá, mocná. Jeho Srdce je skutečně jediné pravé srdce, bez stínu sobectví, bez vyhledávání vlastního prospěchu, bez závisti, bez pýchy; srdce do krajnosti trpělivé, srdce, které “všechno omlouvá, všemu věří, ve všechno doufá, všechno snáší.”

Čím dokonaleji budeme znát Ježíšovo Srdce, tím větší důvěru v ně budeme mít. Srdce se pozná jen “srdcem”, tj. srdcem k srdci, hledanou, udržovanou, vyzkoušenou něžnou láskou. Podle toho nebude mít důvěru ten, kdo nežije v přítomnosti Ježíšova Srdce, kdo ho neprosí, kdo ho nežádá o radu v pochybnostech, kdo ho nevzývá v potřebách, kdo se nechce s ním podělit o radost a úzkost! Důvěru nám nedá případné volání v nebezpečí, protože toto je často jen slepou reakcí, použitím krajního prostředku bez toho, abychom měli zvláštní důvěru v něho. Vložit do hry všechno, abychom získali všechno ve chvíli zoufalství, nemá nic společného s pokojnou jistotou už dosažené spásy. Jen ten, kdo každý den rozjímá o probodeném Srdci, kdo se k němu utíká ve svých nepokojích, poddává se jeho vnuknutím, následuje jeho směrnice a jeho vůli, může ho poznat a bude vědět, komu věřit.

Požadavky důvěry

Co znamená někomu věřit? Nejvhodnějším slovem, kterým by se vyjádřila vzájemná důvěra, by mohla být smlouva, domluva vzájemné lásky učiněná mezi dvěma živými bytostmi. Tu nastává sdílení úmyslů a srdcí, tu dojde k splynutí duší. Důvěra, kterou někdo poctí druhého, je tak velká jako důvěra v sebe samého. Sám sebe nikdo nezrazuje. A tak se při skutečné důvěře nezrazuje ani druhý. I druhá strana ví v takovém případě, že nemůže být zrazena.

Důvěra tedy znamená zřít se sebelásky, svobodné volby a vlastní vůle. Srdce, které se oddalo Ježíšovu Srdci, považuje za správné jen velké myšlenky Ježíšova Srdce. Takové srdce si nepřeje nic jiného, než to, co si přeje Ježíšovo Srdce. Není pro ně jiné radosti kromě té, kterou nám poskytuje Ježíšovo Srdce. Třebaže by nám projevilo milost, abychom trpěli, zkouška seslaná Ježíšovým Srdcem zasluhuje chválu a vděk.

Od Ježíšova Srdce čekáme všechno... třeba by k tomu ani nepřišel ještě čas. Stačí dělat to, co nám řekne Ježíš, plnit jeho požadavky a všechno bude dobré. Sama láska ani nečeká, protože ví, že její modlitba byla vyslyšena dřív, než byla vyslovena...

Důvěra nám říká, abychom žádali jen to, co je podstatné. Pozemská dobra, postavení, bohatství, vážnost, zdraví, lidská radost - toto všechno se stává pro nás relativním. Zvláště je nám potřebné, abychom lépe poznali a vřeleji milovali živou Lásku, abychom navazovali stále těsnější přátelství s Ježíšovým Srdcem. Pravá důvěra tedy není prostředkem na dosahování pozemských věcí. Důvěra nás podněcuje, abychom prosili Pána a o ostatní se nestarali.

Důvěra obsahuje z naší strany jistotu oddanosti; mohou přijít na nás i bouřky, mohou nás napadat pokušení, mohou nám pochybnosti zatemnit obzory, ba i sám hřích může v nás pustošit, když tu a tam povolíme v bdění a modlitbě, ale nic nedokáže otřást naší jistotou. Víme totiž, že nám nikdy nebude chybět Ježíšovo Srdce, že nikdy nebudeme zbaveni jeho pomoci, protože ono nikdy nebude zbaveno své všemohoucnosti. Ježíš sám se takto vyjádřil sv. Markétě-Marii.

Jedinou naší obavou bude, že se můžeme stát nevěrnými. Jedinou naší starostí bude nestat se takovými, aby Ježíšovo Srdce nemohlo v nás důvěřovat, protože jsme je zradili. "Nedůvěřuj, Pane, Filipovi!" modlíval se sv. Filip Neri. Věřu, Pane, nedůvěřuj člověku, který žije v nás; vždyť je hříšník, který chodí po nepravých cestičkách, který se "od mládí špatně chová".

Ale i sám pocit obavy musí přestat, protože podle slov sv. Pavla "všechno mohu v tom, který mě posiluje". Vždyť ten, kdo nám dovolil, abychom s ním uzavřeli smlouvu, povede nás tak, že zůstaneme věrni svým závazkům. Potvrzují to i slova sv. Petra: "... Který vás skrze Ježíše Krista povolal do věčné slávy, ať vás sám o tomto krátkém utrpení zdokonalí a utvrdí, posílí a postaví na pevný základ" (1 Petr 5,10). Tentýž apoštol říká na začátku téhož listu (1 Petr 1,8-9), v čem by měla spočívat naše důvěra v Ježíšovo Srdce: "Neviděli jste ho a milujete ho, ani nyní ho nevidíte a věříte v něho a radujete se nevýslovnou slavnou radostí, že dosáhnete cíle své víry, spasení duší."

Výkřik vzrůstající důvěry

Bl. Claudius de la Colombière vyjadřuje ve své dojmavé modlitbě, až kam může a má sahat naše důvěra v Ježíšovo Srdce.

"Jsem si jistý, Bože, že bdíš nad těmi, kteří v tebe důvěřují, a že tomu, kdo očekává od tebe všechno, nemůže nic chybět. Proto se rozhodují, že budu od nynějška žít bez jakékoliv starosti a že na tebe vložím všechn svůj nepokoj. Lidé mě mohou zbavit majetku i cti, nemoci mi mohou vzít síly jakož i prostředky, abych ti sloužil, ba hříchem bych mohl ztratit tvou milost, ale nikdy neztratím důvěru. Zachovám si ji do posledního dechu života, i kdyby se všichni pekelní ďáblové namáhali mi ji vyrvat. Jedni mohou hledat své štěstí v bohatství nebo ve svých talentech, jiní se mohou spoléhat na svou nevinnost života, na přísnost a pokání, na hojnost svých almužen, případně na vroucnost svých modliteb, ale celá moje důvěra, Pane, bude spočívat jen v důvěře. Tato důvěra nezklamala nikdy nikoho!

Jsem si tedy jist, že budu věčně šťastný, protože pevně doufám, že takový budu skrze tebe, Pane, od něhož to očekávám. Víím, žel, velmi dobře, jak jsem křehký a nestálý. Je mi známo, co dokáže pokušení i proti těm nejsolidnějším ctnostem. Viděl jsem, jak padají nebeské hvězdy a jak se lámou vesmírné sloupy. Ale toto všechno mě nemůže zastrašit, dokud doufám, jsem ochráněn před každým neštěstím. Doufám, že budu stále důvěřovat, neboť moje důvěra je neotřesitelná.

Konečně jsem si jist, že nemohu nikdy v tebe přespříliš důvěřovat a že dosáhnu, oč prosím, v co doufám. Doufám, že mě udržíš i na nejstrmějších svazích, že mi budeš pomáhat proti

nejzuřivějším útokům a že budu ve své slabosti s tvou pomocí triumfovat nad svými nejstrašnějšími nepřáteli. Doufám, že mě budeš stále milovat a že i já budu tebe milovat bez polevení. A kdybych zašel ve své důvěře tak daleko, jak jen budu moci zajít, očekávám, Stvořiteli můj, tebe samého od tebe samého, v čase i ve věčnosti.”

Víra v tísní

Osobní vzpomínky P. Williho Studera, Švýcarsko

V Britském muzeu

Jako student práv jsem trávil jedny prázdniny v Londýně. Velkou část volného času jsem věnoval návštěvě Britského muzea. Je tam mnoho zajímavých oddělení, kde stále “s jídlem roste chuť”. V přírodovědeckém oddělení je nesmírně plastická expozice Darwinovy evoluční teorie.

Vzpomínám si živě, že při prohlídce této expozice se moje nezralá víra dostávala do krize. Kládl jsem si otázku, zda naučené teze o prarodičích, prvotním hříchu, dědičné vině je možno uvést v soulad s přírodními vědami. Nedovedl jsem si představit, že by na vývojovém žebříčku mohl Adam stát v sousedství opice, jak je to znázorněno v Brátském muzeu.

Pierre Theilhard de Chardin

Ve své naivní víře ve vědu přijal jsem darwinovskou vývojovou teorii jako danou. Nechápal jsem tehdy ještě, že hypotéza nemusí být ještě prokázanou skutečností. Přišel mi tehdy na pomoc jezuita Pierre Theilhard de Chardin jako opravdový pomocník v nouzi. Hltal jsem jeho knihy *Vznik člověka* nebo *Člověk ve vesmíru*. Theilhard de Chardin vykládá evoluci christologicky a předkládá náboženskou vizi, která mi učarovala. Nicméně se mi zdálo, že některá naučená dogmata, jako např. dědičný hřích, bude třeba nějak nově vyložit. Úplně mě však posedl oslavovaný “optimismus spásy”.

Kde zůstal kříž, kde váha Kristova vykupitelského činu?

Navzdory okouzlení, které ve mně Teilhard vzbudil, nemohl jsem se vyrovnat s některými základními tématy naší víry. Proč se musel stát Bůh člověkem, když se stvoření pohybuje samo od bodu “Alfa” do bodu “Omega”? K čemu tedy bylo ponížení věčného Slova, které přijalo podobu otrocka a za naše hříchy umírá ukrutnou smrtí na kříži? Tato tajemství Theilhard de Chardin sice nepopírá, ale zdá se, že nějak nápadně nezapadají do jeho příliš optimistického systému.

Hypotézy nejsou totéž, co pravda

Studijní pobyt v Oxfordu mi umožnil seznámit se blíže s myšlením John Henryho Newmana, podle O. Karrera myšlenkového předchůdce II. vatikánského koncilu.

Kardinál John Henry Newman (1801-1890) povzbuzoval vědce, aby pracovali s hypotézami, ale současně varoval, že pracovní hypotéza není ještě žádnou pravdou. Newman byl Darwinův současník. Jak jepičí je život hypotéz a jak rychle se mohou rozplynout, demonstrují sami vážní vědci při svém věčném hledání a stále jasnějším poznávání skutečnosti.

Pokud jde o vývojovou teorii, není možno určitou evoluci zpochybňovat nebo dokonce proti ní polemicky bojovat. Odpovídá to možnostem kombinačního myšlení, že vědecky nesporné skutečnosti, jako např. evoluce, se vykládají pomocí myšlenkových modelů. Když např. G. C. Simpson, americký evoluční badatel, ve své knize *Po stopách života* vyslovuje hypotézu, že člověk není výsledkem účelově probíhajícího, nýbrž jen čistě materialistického procesu, čili že člověk vznikl “zcela neplánovitě”, pak se jedná o hypotetickou konstrukci. Takový model myšlení mohl prof. dr. Haas zcela oprávněně zpochybnit a na základě vědeckých důkazů odmítnout.

Prof. dr. Haas si neplánovitý vývoj, vývoj bez působení cílové struktury neumí představit. Také pro někdejšího vedoucího Přírodovědeckého muzea v Baselu dr. Johannese Hürzelera jsou čistě mechanické výklady vývojového procesu nepřijatelné. A tak se ptá ve vztahu k vývoji: “Co vlastně vězí za tímto biologickým procesem? Kdo nebo co jej může spustit a jaké síly jej udržují v pohybu? Je za tím nějaký záměr, nebo náhoda?” Pro dr. Hürzelera je tato otázka odpovězena. Náhoda je nemyslitelná. Pro nedávno zesnulého fyzika prof. Thürkaufa je v tomto případě

náhoda nejen nemyslitelná, ale je to nesmysl.

Úžas a zbožná úcta

Materialisticko-evoluční teorie požadují od člověka více “víry” než biblická víra v Boha Stvořitele. Pojem “evoluce” se stane nevysvětlitelným “Deus ex machina”, který něco uvádí do pohybu, aniž ví proč a kam. Rozum, který se ptá po příčině a po smyslu, nedostává žádnou uspokojující odpověď.

Pro člověka je přesvědčující jen takový světový názor, který je vnitřně logický. Naše křesťanská víra nám zjevuje hluboce smysluplný obraz světa a člověka. Tak začíná Janovo evangelium: Na počátku bylo Slovo, to Slovo bylo u Boha, to Slovo bylo Bůh. Všechno povstalo skrze ně a bez něho nepovstalo nic, co jest. V něm byl život a život byl světlo lidí... A Slovo se stalo tělem a přebývalo mezi námi...” Když lékař dr. Willi Obrist ve své knize Nové vědomí a religiozita označuje biblickou víru ve stvoření za “archaický světový názor, který věda v každém ohledu pokládá za překonaný”, zdá se mi, že právě, když odmítáme Prapříčinu (arché), “archaický” světový názor, musíme poslat svůj rozum do důchodu. Ono “vnitřní vědomí”, které se nevysvětlitelným vývojem v průběhu milionů let samo od sebe utvořilo, se pokládá za kompetentní, aby osvícenským způsobem vysvětlilo svět a člověka a vyřešilo jeho duševní problémy. To je podle mého názoru nesmírný balvan “pavědecké víry”.

V soukromém rozhovoru s biochemikem prof. Thalerem z Oxfordu, s nímž mě spojují přátelské svazky, jsem se zeptal na jeho názor na genové technologie. V průběhu rozhovoru mě uklouzla ze rtů věta: Jak se na to díváte jako vědec z čistě vědeckého hlediska? Prof. Thaler se usmál. “My přírodovědci nemáme žádné čistě vědecké hledisko. My tápeme s našimi hypotézami stále někde v pološeru. my sami nijak nepřeceňujeme naše poznatky. Nemůžeme ani rozpoznat pozdější důsledky našich výzkumů. To si snad myslí studenti v prvním semestru, že věda je toho schopna.” A s úsměvem dodal: “Také si to myslí někteří ‘vědověřící’ teologové.” Pak tento vědec, který je hluboce věřící katolík, řekl: “Existuje pouze čistá víra.”

Existují tajemství, která jsou rozumu nepřístupná. I samo zlo, které je samo v sobě nesmyslné, zůstává propastným tajemstvím. Nadpřirozené zjevení nám umožňuje skrze víru tušit nesmyslnost zla, které je nesmyslné, protože nepochází od Boha, nýbrž je způsobeno stvořenou svobodou, ale ve věčném božském bytí nemá žádný základ, protože je nesmyslem a nedostatkem bytí. Také skutečnost, že Slovo, které se stalo tělem, překonalo svým vykupitelským činem nesmyslnost zla, zůstává pro nás nepochopitelným tajemstvím Boží lásky.

“Existuje jen čistá víra”

Čistá víra musí být očištěna od množství pověr a nepochopení. Víra nemá žádný strach z pravdy a neháze pod stůl žádný problém. Nedá se zastrašit a dává nám schopnost, která nás přivádí k tomu, co je hluboce lidské a hluboce náboženské: k úžasu.

Úžas je předstupen úcty. Modlíme se k Bohu jako k tomu největšímu, nejvznešenějšímu, naše myšlení zcela přesahující Prapříčině a Stvořiteli všech věcí. Vyzýváme jeho Syna, věčné Slovo, skrze něhož Bůh stvořil tak smysluplně a geniálně tento svět a který přemohl svým spasitelským činem pohromu a nesmyslnost viny, kterou všichni objektivně konstatujeme, i když ji nejsme schopni rozumem zcela pochopit (Mysterium iniquitatis - tajemství nepravosti). Vyzýváme Svatého ducha, který nás vyučuje, že prasmyslem stvoření je láska. Ano, Bůh je Láska, kdo žije v lásce, žije v Bohu a Bůh žije v něm. Jedině láska dává všemu smysl a pochopení. V Ježíšově příchodu na tento svět, v jeho oběti na kříži je pro každého, kdo věří, neotřesitelné znamení smysluplnosti a naděje.

Překlad -lš-

Společná aktivita na ochranu života

Svatý otec na kongresu hnutí pro život

Promluva Sv. otce k účastníkům světového kongresu hnutí Pro život

1. S velkou radostí vás přijímám u příležitosti tohoto světového kongresu, jenž tvoří jednu z prvních odpovědí na uveřejnění encykliky *Evangelium života*, dokumentu, kterým jsem se chtěl obrátit nejen na věřící v církvi, ale na všechny "lid života" (srov. EV 101).

Jsem rád, že Papežská rada pro rodinu vás svolala k tomuto velkému jednání. Vaše přítomnost je významným svědectvím toho, co hnutí Pro život ve světě představují: více než sto organizací, některé na mezinárodní úrovni, které mají za sebou celou historii záměrů a počinů, které představují pevnou hradbu na ochranu života.

Iniciativa Papežské rady pro rodinu pozvat vás na tento kongres k projednání encykliky *Evangelium života* potvrzuje shodu, která existuje mezi naukou katolické církve a záměry vašich hnutí. Díky tomuto setkání se tato součinnost ještě více posílí a v celosvětovém měřítku se podpoří účinnost její strategie a shody záměrů a cílů.

2. Zveřejnění encykliky *Evangelium života* bylo jistě historickou etapou ve prospěch života především v oblasti pastorační aktivity církve. *Evangelium života* vyžaduje zcela jednoznačně, aby nauka o nedotknutelné hodnotě lidského života v každé fázi jeho trvání a za všech okolností se stala nedílnou součástí evangelizace. Místní společenství, diecéze, farnosti, sdružení a hnutí si musí být vědomy nezbytného úkolu intenzivního hlásání, propagace a ochrany lidského života. Jak se říká ve čtvrté kapitole encykliky, je žádoucí, aby vznikaly uvnitř pastoračních struktur skupiny, které se věnují specificky tomuto úkolu.

Hlásat a oslavovat život, sloužit mu je pro církve řádným a trvalým úkolem její pastorační činnosti. Vaše aktivita jako příslušníků hnutí Pro život spojená s vši zvláštní laickou a občanskou autonomií v civilní a politické oblasti nezavazuje žádné církevní společenství povinnosti rozvíjet své pastorační úsilí na podporu života. Jedná se o vzájemné doplňování a koordinaci k prospěchu církve i společnosti.

Tato soustředěná činnost pastoračních útvarů a hnutí Pro život má své oprávnění ve skutečnosti, že život, základní občanská hodnota v každé společnosti, se i ve světle víry jeví ve svém nejplnějším významu.

3. To, co se nyní před námi otevírá, je nová a bohatší etapa práce a úkolů, protože z jejího klíčového významu chce církve vyvodit s obnoveným úsilím hlásání, posvěcování a každodenní službu rodině a životu.

Všem musí být jasné, že ochrana života není úkolem, který se týká pouze soukromé morálky, ale je to také otázka společenská a politická. Ona se přímo dotýká samé podstaty společensko-politického bytí. Z toho vyplývá úkol ochraňovat život mírumilovnou, přesvědčivou a společnou aktivitou, aby se projevila v rovině obyčejů, kultury i zákonodárství.

Vítězství pravdy a života je již součástí dějin spásy: je úkolem všech sil inspirovaných důstojností lidského života, aby je vepsaly také do dějin lidstva.

4. Řešení tohoto narůstajícího a širokého úkolu si vyžadují zvláště nové problémy spojené s pokrokem lékařské vědy a s uplatňováním demografické politiky ve světě. Dnes totiž se nabízí vaší pozornosti celá škála typických témat z oblasti bioetiky a jejich nedozírný vliv pro budoucnost lidstva.

Úkoly etiky ve prospěch života v každé jeho fázi se rozšiřují o úkol ochrany genetického rodičovství lidské bytosti proti jakékoliv selektivistické alternativě, za uchování nejvlastnější fyziognomie manželství a plození, hledání spravedlnosti a rovnosti při obnově zdraví a konečně ochrana životního prostředí.

Hovoří se o úkolech týkajících se života a zdraví, o organizaci veřejného zdravotnictví, a to především v rozvojových zemích, a konečně se hovoří o přežití lidstva vzhledem k ohrožení, které vyplývá z atomového arzenálu, chemických zbraní a genetického poškozování.

Tváří v tvář tomuto starému i novému zápasu, při němž vznikají vědecky a systematicky programované hrozby (EV 17), je nutno shromáždit a spojit síly a inteligenci a vytvořit účinnou společnou strategii.

5. Horizont, jaký se otevírá pro vaši aktivitu, je skutečně široký; sahá také k obnově

nezastupitelné ceny výchovy mládeže a rodin k opravdové, věrné a čisté lásce. Je iluzorní myslet si, že se upevní kultura života, jestliže postrádáme reálnou citovou orientaci k hodnotám rodiny. Zdůraznil jsem tu především ty, které se jeví stále důležitější pro účinnou strategii ochrany života.

V této souvislosti rodina a život představují nedílnou dvojici, stejně jako čistá láska a věrnost, které jsou nejpřednější, nejzákladnější a nenahraditelnou podmínkou kultury života.

6. Tyto úkoly, které jsou konkrétním předmětem vaší strategie, vyžadují prohloubenou přípravu v oblasti medicíny, etiky, práva a sociálních věd.

Zápas za ochranu života je možno vyhrát jen tehdy, jestliže se spojí nadšení a odvaha zainteresovaných s odbornou přípravou v těchto oblastech. Požaduje se zvláště významná formace na úseku bioetiky, která se týká především zdravotního personálu, ale také každého jednotlivého občana.

Pokud jde o pastorační útvary církve, ke kterým se v poslední době připojila Papežská akademie pro život, ustavená, aby spolupracovala důsledně s Papežskou radou pro rodinu a s Papežskou pastorační radou pro zdravotní pracovníky, mohou poskytnout ze své strany nenahraditelnou podporu společné akci na ochranu života.

Zvlášť cenný pro vás může být přínos intelektuálů, právníků, lékařských specialistů stejně jako další příspěvek odborníků pro formaci mládeže a pracovníků odpovědných za hnutí v oblasti výchovy, neboť jsme zdůraznili, a oni to udělali jako první, naprostou nezbytnost morálky pro ochranu života.

Vyzývám vás, abyste věnovali pozornost především dospívajícím a mládeži na školách, aby si mohla osvojit přiměřenou soustavu hodnot morálních, občanských a náboženských, které souvisejí s důstojností lidské osoby a s ochranou a podporou života.

Stejně naléhavé je věnovat pozornost parlamentům, kde se projednávají legislativní souvislosti s biotechnikou v oblasti práva, ochrany lidské tělesnosti a lidské rodiny, které se dotýkají oněch aspektů. Nikdo z těch, jimž leží na srdci důstojnost lidské osoby a budoucí osoby lidstva, nemůže se vzdát nezbytné bdělosti a aktivity v těchto oblastech.

7. Draží bratři a sestry! Solidarita církve a všech lidí dobré vůle vás bude podporovat při vašem základním úkolu výchovy, podpory a ochrany života.

Vaše síla spočívá v pravdě, jejímiž jste svědky, ale výsledky vaší akce do značné míry závisejí od harmonické souhry vašeho úsilí. Posílám všem, kteří spolupracují s hnutími, která představujete, své srdečné požehnání Pána života.

L'Osservatore Romano

40/2779/95

Překlad -Iš-

Schönstattské hnutí u nás

9. listopadu byla ve svatováclavské kapli koncelebrovaná mše sv. s hlavním celebrantem otcem biskupem Škarvadou a koncelebranty P. Bryanem, asistentem provinciála Schönstattských otců, a jejich českým členem P. MUDr. Zdeňkem Králíkem. Tím bylo oficiálně zahájeno působení Schönstattských otců v naší vlasti. P. Králík bude působit jako kaplan pro vysokoškolskou pastorační u sv. Salvátora v Praze. Využíváme této příležitosti, abychom znovu informovali naše čtenáře o tomto hnutí. Schönstatt je jedna čtvrt města Vallendar u Koblenze v Německu. Schönstattské hnutí založené P. J. Kentenichem na začátku 1. světové války, se do dnešní doby rozšířilo do 32 zemí světa. Je zaměřeno na mravní a duchovní obnovu jednotlivců i celé společnosti. Vnitřním principem hnutí je mariánská úcta. Maria představuje pro hnutí ideál harmonického spojení přirozenosti a milosti. Svou strukturou i svou spiritualitou je zaměřeno na všeobecný apoštolát.

Zakladatel P. Peter Josef Kentenich se narodil 11. listopadu v Gymnichu u Kolína n. R. R. 1910 byl vysvěcen na kněze jako člen řádu Pallotínů, kde působil jako vychovatel. U zrodu hnutí nestojí ani zjevení ani zázrak. 18. října 1914 se P. Kentenich spolu s několika žáky zasvětil P.

Marii. Byl to počátek jeho hnutí, které se v období mezi dvěma válkami bohatě rozvinulo. Za nacistické nadvlády byl zajat a tři roky vězněn v koncentračním táboře v Dachau. Ihned po osvobození podnikl cesty po celém světě. R. 1949 bylo jeho hnutí podrobeno nejdříve tzv. biskupské vizitaci a v letech 1951-53 papežské vizitaci. Bylo mu nařízeno, aby se od svého díla oddělil. Šlo o podezření z hereze a o neodůvodněné obvinění z propagace hlubinné psychologie podle pojetí S. Freuda. Již dříve mu biskupové vytýkali “teologické zvláštnosti”. Teprve r. 1965 se P. Kentenich mohl vrátit přes Řím ke svému dílu, když papež Pavel VI. zrušil všechny dekry, které byly proti Schönstattskému hnutí vydány. Hnutí bylo po právní stránce odděleno od Pallotínů a ustaveno jako samostatný institut Schönstattských otců. P. Kentenich zemřel 15. září 1965. Kanonizační proces byl zahájen r. 1975.

Jeho mariánská úcta má dvojí zaměření: teologické a spirituální. P. Kentenich navazuje na vývoj mariologie po prohlášení dogmatu o Neposkvrněném početí r. 1954. Po teologické diskusi definoval takto své pojetí o postavení Panny Marie v dějinách spásy: “Maria je jedinečná oficiální trvalá společnice a trvalá spolupracovnice Krista, hlavy celého lidstva, při jeho všeobecném díle spásy.” Vychází z dynamicky se rozvíjejícího vědomí mariánského tajemství a z rozvíjející se papežské nauky od Lva XIII. po Pavla VI., jmenovitě pak z 8. kapitoly koncilní konstituce *Lumen gentium*. Vyzdvihuje přitom Mariin význam a důležitost pro církve a existenci křesťanství. Opírá se o mariánskou úctu Vincence Palottiho a Grigniona z Monfortu. Aktivita hnutí se projevuje trojí cestou: mariánskou úctou, úsilím o vlastní posvěcení a apoštolátem. Chce spojovat Boží iniciativu a lidskou spolupráci ve stálém ožívování a naplňování křestního slibu. Zakladatel byl přesvědčen, že přibližující se doba velkého obratu je nerozlučně spjata s Marií a jejím působením v církvi a ve světě. Příspěvkem k obrácení světa má být naše vlastní úsilí o osobní svatost. Od r. 1915 je v Schönstattu uctíván milostný obraz třikrát zázračné Matky, Královny a Vítězkyne.

Princip Bohem dané spolupráce přirozenosti a milosti se odráží i ve struktuře a organizaci hnutí: všem pokřtěným společný úkol přirozeného i nadpřirozeného zdokonalení plní každý podle svého postavení. Proto se hnutí dělí na společenství pro kněze, pro svobodné muže a ženy, pro matky, otce, rodiny a pro ženskou a mužskou mládež. Druhé členění odpovídá různému stupni spirituálního a společenského sepjetí a možnosti aktivní angažovanosti. Tak se hnutí dělí na svazy, sdružení a apoštolskou ligu. Do apoštolské ligy patří široce rozvinuté lidové a diecézní poutní hnutí. Svazy mají národní i mezinárodní úroveň. Pět mezinárodních svazů má oficiální statut institutů: Mariánské sestry (zal. 1926, 3 tis. členů), Mariánští bratři (1942 v Dachau, 1400 členů), diecézní kněží (1945, 200 členů), Schönstattské ženy (1947, 520 členů) a Schönstattští otcové (1965, 230 členů). Sdružení rodin, založené rovněž v Dachau r. 1942, zatím o uznání statutu usiluje. Celé hnutí má cca 187 500 členů. Poutí v různých centrech hnutí se účastní ročně 1,8 mil. věřících. V čele hnutí stojí generální předsednictvo, které odpovídá za všechny složky hnutí.

Spiritualita hnutí je orientována na život, který podle příkladu a ve škole Panny Marie usiluje o současnou podobu svatosti, v níž se spojují přirozené vlohy s milostí a nadpřirozeně posvěceným lidstvím. Základním postojem je dětinná odevzdanost nebeskému Otci prostřednictvím Panny Marie. Jde o odevzdání, ve kterém se spojuje člověk a Bůh, přirozenost a milost. Cílem apoštolátu je pomáhat církvi, aby se stala duší společnosti a světové kultury a formovala je podle Kristovy podoby. V každém členu rozvíjí hnutí “solidaritě spásy” se všemi lidmi, aby pod vedením Panny Marie v milosti Ducha svatého došli skrze Krista k Otci. K tomu slouží originální pedagogika, která vede členy k tomu, aby spolupracovali při výchově svých bližních.

Lubomír Štula

Český misionář v Soulu nám píše...

Salesians

929-1. Dae Rim-Dong

Zong Dung Po-Ku

Soul. 150-071

South-Korea

Soul 11. října 1995

Draží doma! Po delší době se zase ozývám. Jednak je to nejlepší doba, než začne kolotoč před koncem roku, jednak tu byla v Soulu právě na svatého Václava brněnská filharmonie, po koncertě jsme se setkali - a tak mi dali podnět pro další dopis. Letos to bude asi poslední.

Nejdříve děkuji za všechny modlitby a přání, vzpomínky ke svátku i narozeninám, ta neviditelná pomoc - na dálku - je přece jen nejvíce "cítit".

Za poslední tři měsíce tu bylo hodně nových věcí a událostí, stále se musím učit, co vyžaduje ta nová role ředitele - otce velké rodiny.

1. Nejdříve něco o rozhledu do světa - salesiánského.

V létě a na začátku září jsme tu měli hodně hostů z našich asijských "sousedů". Nejdříve tu byl pan provinciál a 4 "bráchové" z Hong-Kongu, Macaa, Tai-wanu. Byli na průzkumné cestě - "aby pracovali lépe pro opravdu nejchudší kluky". V čínské provincii mají většinu bratří ve školách a pro kluky "z ulice" atd. mají pouze 3 díla, ve velká. Proto nový provinciál Peter FONG ihned po zahájení 6-letého mandátu je vyslal na zkušenou do Koreje a Japonska, aby se hodně naučili.

V Japonsku jsou všechna sociální díla plně podporována státem (finančně na 100 %) a jsou na úrovni. Například dílo pro "pracující" mládež (= vyhozenou ze školy) je na 84 kluků asi 64 vychovatelů a jiných pracovníků (!?), to vše placeno státem. Ve vysoce funkční společnosti pamatují opravdu na všechno - i na ty, kteří jsou na okraji společnosti.

U nás v Koreji je státem dotováno asi 35 % rozpočtu všech sociálních projektů (a stále se to zlepšuje, asi před 6 lety zavedli novou odbornost na VŠ "sociální pracovník" - a teď už jsou jich na stovky), finanční problémy jsou stále, ale o to víc je třeba investovat do výchovy a odbornosti. Ze společenského hlediska jsme my salesiáni na výborné úrovni. Většinou když z vlády nebo městské správy mají svěřit nějaké větší sociální dílo, nejspolehlivější jsou katolíci (dobrá organizace, žádné finanční skandály na vysoká úroveň "služby"), a v rámci církve také salesiáni v práci pro chudou, opuštěnou mládež.

Celkově:

- internát pro pracující mládež (= vyhozené ze školy) se stolárnou, večerním studiem;

- velký "učňák" (150 učňů na soustruhy a přilehlé stroje) se třemi internáty

1. přípravná část (20 kluků)

2. pro učně (asi 80-90 míst)

3. pro vyučené, kteří docházejí do práce v okolí (30 míst)

- "Sharing house" - 15 domů (po 10 až 15 klucích nebo dívkách) roztroušených po okolí

hlavního města v Kwangju:

- 2 "malé domky Dona Boska" (po 25 + 25 klucích, většinou studentů;

- a pak asi nejméně "preventivní" služba - 2x týdně služba ve 3 polepšovnách pro mladistvé.

(Všechno jsou to menší zařízení, se smyslem pro potřeby doby, s rodinným duchem, s tradicí 10-30 let, pracují společně laici a salesiáni, se spoustou dobrovolníků). A tak si měli čínští "bráchové" co prohlížet.

Japonci zde byli na asijském setkání misionářů. Mladý kněz, student teologie a inspektoriální vikář (Ital). Na rozdíl od Korejců se mají dobře do angličtiny - a hlavně se nestydí mluvit.

Přinutili jsme je k interview pro náš korejský salesiánský věstník a bylo to zajímavé - i když jsou to nejbližší sousedé - díky nepřátelství se skoro vůbec nebavíme. Ve 120 milionové zemi je 0,5 milionu katolíků s 200 tisíci kněžími (je tam víc povolání ke kněžství a zasvěcenému životu než nových katechumenů), a tak celkově ta velká země nemá vůbec zájem o Boha a náboženství ("ono to moc zavazuje") a stále jde kupředu.

Je to taková celosvětová hádanka, uvidíme, kam to dojde.

2. V našem domě jsme měli poprvé velký festival našich bývalých učňů. Od roku 1979, kdy jsme začali s internátem, našim domovem prošlo asi 900 kluků, občas se po malých skupinkách scházejí.

Ale akci před "veřejností" (otevřenou pro obyvatele naší čtvrti) udělali poprvé teprve letos. Samozřejmě pomáhala spousta lidí - salesiánští dobrovolníci, kteří učí naše děcka.

24. září (v neděli) po tajfunu bylo nad očekávání krásné počasí. Ráno po mši svaté se to všechno odehrávalo na našem dvoře, fotbalovém a basketbalovém hřišti - vše k jídlu a pití (od upečeného vepře až po pivní aut'ák, bleší trh od vázanek až po výrobky našich kluků ze dřeva, na jevišti byl program od 12.00 do 17.00, vystupovali mladí i staří, naši kluci i důchodci z blízké čtvrti. Díky Bohu se z toho stalo malé dostaveníčko celého Dae-Rim-Dong (čtvrti). Přitom byl také docela dobrý příjem, takže se pomohlo našim klukům a zároveň se připravil i malý kapitál učňů pro další akci v příštím roce.

Spolupracovalo mnoho lidí, doba přípravy byla krátká - jen asi měsíc - a přitom se udělalo hodně dobrého.

3. Sotva skončily letní prázdniny (byli jsme na 6 dní u moře, na salesiánském kempinku v Ne-Ri, společně s nejbližším "učňákem" Don Bosko - celkem asi 150 kluků + vychovatelé - přitom se plavalo, závodilo a byl tam smrt'ák, totiž noční pochod na 32 km, na který nikdo nezapomene), někteří kluci jako vždy v této době přišli do krize a beze slova rozloučení odešli vydělávat (32 kluků). Okolo osmnácti let, bez ukončené školy je to sice dobrodružství, ale na nějaké hlubší zamyšlení v tomhle věku není čas.

A tak jsme měli za poslední měsíc několik "havárek". Kluci po několika dnech na prvním či novém pracovišti utekli s pěknou hromádkou peněz. Jeden z nich byl neúspěšně léčen na kleptomanií, jiný chtěl docela jednoduše pomoci mamince kamaráda, která se nemohla dostat z dluhů. A tak jsme tu měli "pátrání" mezi složitými vztahy bývalých učňů a starších kluků. Když chodíme v sobotu a neděli do polepšovny, vždycky se tam setkáme s několika bývalými kamarády, kteří u nás byli na internátě. Život je takový, prostředí je často silnější než sebelepší dobrá vůle.

4. Po několika letech tu bylo největší setkání salesiánské rodiny: oslavy 25-letého výročí kněžství našeho Otce provinciála Marka a jeho kamaráda ze studií a předchůdce - nyní světového rádce pro salesiánskou pastorační mládež Don Van Looye. Přišlo hodně lidí, mše svatá trvala dvě a půl hodiny (po přijímání je vždy akademie) a pak se na našem trávníčku podávalo občerstvení. Společně s nimi přijel do Koreje asi naposled asijský rádce Don Thomas (Indie, bývalý žák P. Meda), který po 18 let byl rádcem pro všechny asijské inspektorie - od Indie až po Japonsko celkem 14 - a hodně nám pomáhal.

5. Jinak v Koreji jsme byli letos ve znamení 50. výročí nezávislosti (1945 - osvobození od 40 leté japonské okupace); při této příležitosti se začalo s bouráním paláce bývalého japonského guvernéra, který ještě stojí na přístupu k bývalému královskému komplexu. Bylo tu hodně koncertů, vystoupení, vlasteneckých akcí a hlavně nové jaro nadějí na sjednocení země.

V katolické církvi se začalo v tomto směru hodně akcí (letošní počet věřících je přes 3,333.300), spořitelní knížky na sjednocení, nedělní "škola" pro výchovu na sjednocení v katedrále bývá každé úterý mše za sjednocení a smíření.

6. Po delší době jsme tu měli a máme demonstrace (ani brněnská filharmonie nebyla v hotelu ušetřena slzného plynu policie), demonstrace jsou na téma potrestání vrahů Květnového povstání v Kwangju v roce 1980. Letos byl totiž dovršen soud (156-letá promlčecí lhůta), ale bylo to vše pouze "slovy". Nikdo nešel do basy, nebyla udělena ani žádná pokuta - a ti generálové mají na svědomí životy 200 až 2.000 lidí (i civilistů), zabitých jejich vinou. Stále se ještě bojuje o prosazení nového zákona na potrestání vrahů z řad armády.

Osobně jsem byl v létě skoro stále doma, pouze jediný den jsem strávil s klukama u moře (Ne-Ri).

Na konci srpna to byly třídní exercicie pro 220 diecézních seminaristů v Kwangju. Byla to moje první zkušenost - kromě dlouholetého zpovídání v semináři. Problémů ve formaci je hodně, zvláště v duchovním vedení, mladí profesori, co studovali v Německu atd. to nějak nezvládají.

A pak je to ještě snaha o oživení "našich" salesiánských spolupracovníků. Společně s nimi ("zodpovědnými" - celkem je jich v Koreji 100 + 100) jsme měli tři setkání s výměnou zkušeností, plány a novým studiem jejich "pravidel". Zde v Koreji je církev velice "klerikální" - v tom smyslu, že před "panem knězem" nebo sestřičkou se uklání až k zemi. Takže v mnoha laických sdruženích je stále těžké postavit se na vlastní nohy.

V září jsem udělal cenné zkušenosti s modlitbou za povolání. Požádal jsem konkrétně (rozdal lístky se jmény těch, kteří jednou za měsíc navštěvují naše setkání - FMA, Caritas - salesiánské spolupracovníky i jinde) o modlitbu za povolání a hned jsou cítit výsledky. Modlitba a skutky lásky - Don Boskovo "DA MIHI ANIMAS" (Pane, dej mi duše!) jsou úzce spojené nádoby. A tak s novou silou stále se učit, co to znamená být otec - ředitel tohoto velkého domu

vám žehnám

a prosím o modlitbu.

P. Václav Klement

Úmysly apoštolátu modlitby na měsíc leden 1996

Úmysl národní:

At' křesťané v naší zemi následují velkodušnost a obětavost svatých Cyrila a Metoděje.

Svatý otec určuje úmysly pro Apoštolát modlitby. Jsou velké a naléhavé potřeby lidstva a církve. K těmto všeobecným úmyslům mohou biskupové místních církví přidat úmysly národní.

Patrony IX. roku Desetiletí duchovní obnovy jsou sv. Cyril a Metoděj a obsahem tohoto roku jsou evangelizace a modlitba. Křesťanská akademie ve spolupráci s nakladatelstvím Trinitas vydala při této příležitosti cyrilometodějský nástěnný kalendář.

Pro měsíc leden si naši biskupové přejí, abychom následovali velkodušnost a obětavost svatých Cyrila a Metoděje. Novodobě bádání řadí apoštoly Slovanů Cyrila a Metoděje mezi přední velikány křesťanských dějin. Právem jsou nám vzorem velkodušnosti, obětavosti a věrnosti Bohu, církvi a Sv. otci.

Bavorským biskupům se podařilo při návratu z Říma zajmout Metoděje, jehož považovali za vetřelce. Postavili ho v Řezně před soud a věznili ho dva a půl roku v Ellwangenu. Když se papež Jan VIII. dověděl celou pravdu o tomto případě, posílá bavorským biskupům dopis, který je svědectvím nejen o Metodějově statečnosti, nýbrž vydává výmluvné svědectví i o tehdejší době.

Biskupu Hannovi ve Freisingu napsal tento hořký dopis: "Tvoje drzost a pýcha převyšují nejen mraky, nýbrž i samo nebe. Přivlastnil sis neprávem úřad svatého stolce a jako patriarcha jsi uchvátil soud nad arcibiskupem. A co je ještě horší, jednal jsi spíše jako tyran než podle kanonického práva se svým bratrem, pannonským arcibiskupem, pověřeným za delegáta apoštolského stolce... Když on sám tě žádal, podle kanonických norem, aby byl připuštěn před soud svatého stolce, nedovolil jsi mu to a kromě toho jsi ho spolu s jeho přívrženci odsoudil, zbavil svatých žádostí, úřadů a uvrhl do vězení. Vůbec jsi neohlásil, jak by se čekalo od věřícího, ani uvěznění ani pronásledování tohoto bratra, spolubiskupa, ba našeho delegáta (Metoděje). A v Římě dotázán jsi lhal a popíral, že ho znáš, ačkoliv jsi byl sám původcem utrpení, které mu připravili vaši muži, ty, provokatér, ty sám podněcovatel, autor. Dokud nebude urovnáno postavení tohoto ctihodného biskupa tak, aby ti mohl odpustit celou tu nespravedlnost z lásky k Bohu, pospěš do Říma, abys ze všeho složil účty. Jinak, po měsíci září, nebude ti dovoleno stýkat se s ostatními tak dlouho, pokud potrvá tvůj vzdor vůči nám."

Podobný dopis poslal papež Jan VIII. také pasovskému biskupu Herrmannrichovi a salcburskému biskupu Adivinovi, který podle slov papežových, měl tu povinnost opět dosadit svatého Metoděje na jeho sídlo, poněvadž bylo záhodno, aby on, který byl příčinou vypuzení, byl

“také příčinou opětného připuštění k svěřenému úřadu”. (Celé dopisy jsou uveřejněny v Osservatore Romano 4. dubna 1969.)

Papež Pavel VI. řekl, že “dokud bude žít jen jeden pravý učedník svatého Metoděje, je to jako by se vzkřísil svatý Metoděj...”

Úmysl misijní:

At' vědomí společné odpovědnosti za hlásání Krista světu posílí u křesťanů ekumenického ducha.

Papež Jan XXIII. nosil ve svém srdci sen. Byl složen ze dvou částí. Sníval o tom, aby církev byla schopna se obrátit k modernímu světu: z toho vzniklo *aggiornamento*. Sníval také o těsnější spolupráci církví při hledání křesťanské jednoty. Z toho se vyvinul dnešní ekumenismus.

Aby tento dvojí sen uskutečnil, svolal II. vatikánský koncil. V červnu 1960, necelé dva roky po svém zvolení, ustanovil Papežskou radu pro jednotu křesťanů, jejímž prvním cílem byla pomoc při přípravách II. Vatikána.

Několik význačných protestantů uvažovalo podobně. R. 1948 se zrodila Světová rada církví. Vznikla sloučením dvou hnutí, která podporovala mezi křesťany dialog, společnou práci a modlitbu. Jedno z těchto hnutí bylo Život a práce a druhé Řád a víra. První hnutí organizovalo praktickou činnost, druhé zkoumalo víru a problémy sjednocení.

Katolická misijní činnost začala r. 1622 založením díla Šíření víry. V prvních dvou stoletích byla doménou jen mužských řádů. V XIX. století se k nim připojily první řeholnice a laické pomocnice. V poslední době - ve II. polovině našeho století - stovky “starých” diecézí přebraly pastorační odpovědnost v “nových” diecézích Afriky, Asie a Latinské Ameriky. Do této činnosti se zapojili diecézní kněží, řeholníci, řeholnice a laici.

U protestantů se během dvou století vyvinuly dva typy misijní činnosti: jednak světová síť misijních stanic, které vydržovaly základní svobodné církve; zde převažovali laičtí misionáři, jednak soukromá sdružení, podporovaná reformními místními církvemi.

Ekumenické hnutí - jak je známe dnes - začalo na světové misijní konferenci v Edinburgu v roce 1910. R. 1921 byla založena mezinárodní misijní rada, která se o čtyřiceti letech spojila se světovou radou církví a fungovala jako oddělení pro světovou misii a evangelizaci.

Sen Jana XXIII. je doposud snem, který však přijímají za svůj i početní pravoslavní, protestanté, letničníci a katolíci. Ekumenické hnutí bude tedy udržovat víru v jeho uskutečnění.

Jan Pavel II. má také ve svém srdci sen. Hovoří o něm věřícím: at' jubilejní rok 2000 vidí křesťany na celém světě růst ve vzájemném poznání a úctě, aby tak šířili poznání Krista a jeho poselství těm, kteří o Ném ještě nevědí. Prosme se Sv. otcem, aby se tento sen proměnil ve skutečnost.

Úmysl všeobecný:

At' všichni křesťané pracují pro mír a odzbrojení, a tak naplňují v prorockém smyslu solidaritu s lidstvem, a tím at' se postaví proti každé formě násilí.

Prorocký smysl je vždy zaměřen na budoucnost, její zlepšení a na uzdravení vztahů mezi lidem a Bohem a mezi člověkem a člověkem. Lednový úmysl Sv. otce říká, že tímto prorockým smyslem je dnes uzdravení vztahů mezi lidmi, a proto se staví proti každé formě násilí. Mír jistotně patří ke znamením časů na prahu III. tisíciletí.

Jsou tři velké důvody, proč pracovat pro mír a odzbrojení:

1) Náklady na zbrojení. Jenom jediný bombardér s celou výzbrojí stojí tolik, jako roční plat 250000 učitelů, nebo roční výdaje na 75 nemocnic o kapacitě 100 lůžek, nebo 50000 traktorů. Na vrcholném setkání světové konference o životním prostředí a rozvoji konané pod záštitou OSN v Rio de Janeiro r. 1992, bylo konstatováno, že vojenské výdaje činí ročně 1 bilion dolarů. V porovnání s tím se pomoc rozvojovým zemím rovná výdajům 15 dnů vojenských výdajů.

2) Potřeby chudých ve světě. Ty bývají často přibližovány obrazem světa nebo města o 1000 obyvatel. Z toho by bylo 500 lidí trpících nedostatkem potravy, z nichž mnozí umírají hladem; 700 lidí by bylo negramotných; 60 osob by vlastnilo polovinu veškerého majetku. Ostatních 940

by se dělilo o zbývající druhou půlku. Takový je náš svět.

3) Nebezpečí úplného zničení veškerého života. Rainmond Hunthausen, arcibiskup v Seattlu v USA, říká ve svém prohlášení již r. 1882: "Jsem překvapen, oč mnohem více se my, Američané, bojíme myšlenky odzbrojení, než pochodu do války. My, jejichž atomové zbraně uvádějí v hrůzu milióny lidí na Zemi, bojíme se myšlenky nemít žádné zbraně. Představme si svůj národ bez tohoto nástroje moci, jak se budeme cítit úplně obnaženi..." Vzdát se moci globálního zničení se bere tak, jako bychom tím riskovali všechno. A riskujeme skutečně všechno, ale v jiném smyslu než nyní. Atomové zbraně chrání privilegia a vykořisťování. Vzdát se jaderných zbraní by znamenalo vzdát se své představy o převaze ve světě. Podle téhož prohlášení může jediná ponorka Trident svými atomovými hlavicemi zničit 408 různých cílů. Každá hlavice je bombou, která je pětkrát silnější než bomba na Hirošimu. Trident a další systémy zbraní mají úžasnou přesnost zásahu.

K míru je třeba vychovávat; to patří k nejdůležitějším starostem církve.

Sv. Pius X. se pokusil bezúspěšně zabránit i světové válce. Říká se, že tento nezdar zlomil jeho srdce a zemřel za sedm dní po této ráně. Dne 13. srpna 1914 poslal rakouskému císaři Františku Josefovi dopis: "Nepřál jsem si mluvit s Vámi ani prostřednictvím kancelářství, ani prostřednictvím úmyslné nádhery vyslanectví. Mé srdce jde přímo k srdci Vašemu a Vaš Otec, ten, který zastupuje Krista na zemi, padá před Vámi na kolena a vyzývá Vás, abyste upustil od této bezbožné války, od této hrozné nepřístojnosti, této hanby Bible... Líbám Vaše nohy a nepustím Vás, dokud nedáte rozkaz k míru, jako jste dal příkaz k válce. Dal jste rozkaz, aby malé Srbsko bylo zničeno. Nyní jste proměnil Belgii v popel. Nejsem snad pastýřem těchto oveček? Hromy církve jsou strašné. Vy to víte. Nesrazím Vás, protože jsem za Vás položil svůj život... Jestliže já neexkomunikuji, bude to prokletí nebes, jež padne na Vaši hlavu. Můj nejdraší synu, žehnám Vám dnes, protože jsem stále ještě Vaším Otcem. Zítra bude příliš pozdě, budete proklet!"

Císař dopis nedostal. Není známo, kdo jej zadržel. Snad ti, kteří nechtěli, aby zastavil válku. Má se za to, že to byl vrchní velitel rakouských ozbrojených sil. Podle tohoto vzoru ať všichni křesťané pracují o mír a odzbrojení, a tak naplní v prorockém smyslu solidaritu s lidstvem, tím ať se postaví proti každé formě násilí.

Svatý Jan od kříže - 14. prosinec

Bez tvé pomoci, Pane, klesneme

Sv. Jan od Kříže

I když je cesta srovnaná a příjemná pro lidi dobré vůle, ten, kdo po ní jde, ujde málo a s námahou, nemá-li dobré nohy a odvalu a neumí-li si se vší rozhodností jít. Je lépe být obtížen břemenem při někom silném, než jít nalahko při tom, kdo je slabý. Když neseš břemeno, zůstáváš při Bohu, který je tvou silou, který je s těmi, kdo mají ztrápené srdce. Ale když jdeš bez břemene, jdeš sám se sebou a jsi samá slabost. Neboť ctnost a duševní síla se zvětšuje a upevňuje ve zkouškách. Ten, kdo chce žít sám bez pomoci nějakého učitele nebo vůdce, bude podoben stromu, který se nachází osamělý v polích na půdě nikoho; jeho plody, i když hojně, budou posbírány kolemjdoucími a nebudou moci dozrát. Pěstovaný a pečlivě opatrovaný strom vydá plody v čas, kdy jsou očekávány.

Duše osamocená a bez duchovního učitele je jako žhavý uhlík, odstrčený stranou: ztrácí svou žhavost místo aby narůstala.

Ten, kdo padne a nemá vůdce, zůstane sám ve svém pádu a nepospěje své duši, vždyť důvěřuje sám sobě. Nebojíš-li se pádu, když jsi sám, jak se můžeš domnívat, že sám zase povstaneš? Uvědom si, že dva pospolu mohou víc než jeden.

Ten, který padne s břemenem, s obtížemi s ním vstává. Ten, který padne, poněvadž je slepý, nepovstane sám při své slepotě. Když sám povstane, půjde cestou, která zrovna není jeho.

Bůh žádá od tebe nejmenší stupeň čistoty svědomí, víc než všechna ostatní díla, která bys mohl udělat. Bůh miluje v tobě nejmenší stupeň poslušnosti a podřízenosti víc, než všechny

služby, které mu hodláš prokázat... Skutek, ať je sebenepatrnější, když je vykonán skrytě, bez touhy, aby o něm druzí věděli, je příjemnější Bohu, než tisíc jiných skutků, vykonaných s marnou vůlí, aby byly zjevné.

Ten, kdo pracuje z čisté lásky k Bohu, nejen že se nesnaží, aby ho lidé viděli, ale ještě nejedná proto, aby ho sám Bůh viděl: vždyť i když neexistuje něco, o čem by Bůh nevěděl, nenechal by ho projevovat tytéž služby s takovou radostí a s takovou čistotou lásky. Skutek vykonaný čistě a zcela pro lásku Boží, uskutečňuje v čistém srdci celé království pro svého Pána.

Nemyslím si, že líbit se Bohu spočívá v mnoha skutcích, ale spíše v tom, že se skutky vykonávají s přímostí vůle, nezištně a bez lidských ohledů. Na konci dne budeš dotazován na lásku. Uč se tedy milovat Boha, jak touží být milován.

Sv. Jan od kříže, učitel naší doby

Kardinál Gabriel Garrone

Sv. Jan od Kříže by se mohl zdát pro lidi nejméně aktuálním, nebo dokonce neaktuálním. Copak přítomný svět, silně opovážlivý, neobrátil to slavné “Všechno a Nic” v činech a slovech tím, že nahradil Boha člověkem jako Vším a neváhal spojovat Boha s Ničím? Absolutnost tohoto postoje, radikalismus této volby však jakoby vytvářely mezi sv. Janem od Kříže a dnešním člověkem jistý druh duševní spřízněnosti. Oba mluví mají tváří v tvář schopnost dorozumět se, když hovoří v jistém smyslu tímže jazykem. Protiklady se přitahují... A je možno myslet, že sv. Jan od Kříže je mezi těmi vzácnými, od nichž lze přijmout srozumitelné a účinné poselství. Omezme se na to říci proč, tím, že podtrhneme několik rysů jeho fyziognomie a jeho učení.

Především on je z “průkopníků” vracejících se z tajemného světa, kam běžný člověk nemá přístup. Přináší svědectví, a to zkušenosti. Tomuto světu, který se zajímá jen o “reálno”, mluví jazykem toho, který překročil práh a v jistém smyslu “viděl” a “prožil”. Dokument je bez ceny.

A čím více sv. Jan od Kříže pochopil lépe než kdokoliv jiný a dovedl vyjádřit, jak tato neslýchaná zkušenost zůstává zároveň v řádu víry, té naší i všech, té víry, bez které se v tomto světě nelze přiblížit k Bohu, a kterou Bůh očišťuje, a to dlouze, aby z ní učinil nástroj nejzazší zkušenosti, kdy “člověk opřený bez opory” se těší “z mlčenlivé hudby a ze zalidněné samoty”; při této vrcholné čistotě může láska zjevit, že je přijímána Bohem a že jeho přítomnost naplňuje duši.

Lépe než kdokoliv dovedl sv. Jan od Kříže podat, že vše, jak víra tak láska, jsou možné jen v Kristu, v tomto Slově, v němž nám Bůh vyslovuje všechno, neboť Ono je zosobněné Slovo.

Je znám výkřik sv. Jana: “Jaké zjevení je možné ještě očekávat, když nám Bůh řekl své Slovo; nemá už, co by nám nadto řekl.”

A to vše je podáváno skvělou řečí, jazykem poezie, který je jediný s to, jako svobodný od řečnění, přinést až k nám jistou váhu světla. Sv. Jan je sám komentoval a pod jeho perem na každém kroku rozkvétají ony skvělé květy, jimiž se člověk neunaví, když už je jednou objevil a může neustále vdechovat jejich vůni; na každém kroku probleskují všechna ta světla, skrytá v srdci nejmenšího evangelního slova, jímž se živila i sv. Terezie od Dítěte Ježíše tak, že už netoužila po jiné stravě...

Ne, doba sv. Jana od Kříže není pryč. Náročný, absolutní, žíznící po skutečném a nakonec hledající Boha, člověk této doby mohl mít ve sv. Janu od Kříže učitele, kterého hledá.

Jediná brána plnosti Božích darů

Sv. Jan od Kříže

Hloubka moudrosti a vědění Božího je nesmírná, a to natolik, že duše, i když ji poznává od jisté míry, může pronikat stále ještě dál. Při pohledu na ta nesčíslná bohatství volá sv. Pavel v údivu: “Ó, propasti bohatství, moudrosti a vědění Božího! Jak nevyzpytatelné jsou jeho soudy a nevystihlé jeho cesty!” (Řím 11,33). Duše si žhavě přeje nořit se každým dnem více do těchto Božských hlubin, do této propasti nevyzpytatelných Božích soudů a jejich cest; poznávat je znamená nedocenitelné potěšení, které přesahuje každé pomyšlení... Touto “propastí” možno dokonale rozumět množství a tíhu protivenství, které duše touží překonat... “Ó, kdybychom

cháпали, jak nemožné je proniknout do propasti moudrosti Boží a vlastnit její nesmírné poklady, aniž jsme přitom prošli mnohonásobnými bolestmi! S jakým zanícením by toužila duše po milosti vytrpět nejtěžší kříže; s jakou útechou, s jakou radostí by je přijímala, aby mohla vstoupit do tajemství této Božské moudrosti! Velký apoštol zavazoval opravdu Efeské, aby zůstali pevní v protivenstvích, když jim doporučoval, aby se ukázali statečnými, aby “byli zakořeněni a založeni v lásce, aby byli s to pochopit se všemi svatými, jaká je šíře a délka, výška i hloubka, a poznat Kristovu lásku.” Povzbuzoval je, “aby měli vše převyšující poznání lásky Ježíše Krista a byli naplněni veškerou plností Boží.” (Ef 5,17-19)

Brána, která vede k pokladům moudrosti, je přeúzká, neboť je jí kříž sám. Velký počet duší, pravda, dychtí těšit se slastmi, které působí; ale je opravdu málo těch, které touží projít tou jedinou branou, která k nim vede.

Svatí učitelé a privilegované duše, ač odhalovali v našem Pánu během tohoto života obdivuhodné divy a nesrovnatelná tajemství, nemohli nic pochopit a porozumět z velkého množství jeho tajemství. Jakou nevyzkoumatelnou propastí je Kristus! Je to důl úžasného bohatství, jehož nesčetné štoly mají bohatství, kde možno stále čerpat a nikdy nevyčerpat. Čím více se těší v tomto dole, tím více tam odkrýváme na všech stranách a všemi směry jdoucí nové žíly, které v sobě mají nové divy. Apoštol sv. Pavel napsal Koloským: “V něm jsou skryty všechny poklady moudrosti a vědění.” (Kol 2,3)

Abychom pronikli až k těmto Božským pokladům, je třeba nejprve projít vnitřně i vně velkými utrpeními. Bez mnohých utrpení nikdo nemůže dojít poznání tajemství Ježíše Krista, nejzazších mezí, jichž lze v tomto životě dosáhnout.

Modlitba

Bože, tys dal svatému Janu od Kříže velkou lásku ke Kristu ukřižovanému, že se dokonale dovedl zřít sám sebe. Dej i nám, abychom ho v tom stále následovali a dosáhli věčného patření na tvou slávu. Skrze...

Myšlenky k rozjímání

3. neděle adventní

(Řím 15,7)

Kristus nás přijal jako hříšníky - a tak můžeme a máme přijímat své bližní. Když přijímám, odpouštím a začne se rozlévat pokoj. Neodpuštění mu stojí v cestě, ale je přeci odstranitelná překážka. Může zmizet hned teď, můj nepříjemný bližní může v následujících minutách “dojít” až do mého srdce.

Pondělí po 3. neděli adventní

(Lk 5,17-26)

Nepohoršuje vás, že to jde v evangeliích tak hladce a jednoduše - odpustit hříchy, uzdravit člověka...? Bůh je přeci jen mocný! A jsem snad těžší případ, než ten, o němž je řeč v evangeliu, než ten na nosítkách?

Úterý po 3. neděli adventní

(Mt 18,12-14)

Jak je to někdy těžké člověku uvěřit, že by ho Bůh miloval a staral se o něho, když je přeci hříšník! Člověk si mnohdy myslí, že musí sám nejdříve něco udělat, aby ho potom Bůh zachránil. A Ježíš naznačuje, že je to naopak. Nejdřív jde On sám hledat. A když najde a zachrání, budeme snad něco dělat i my.

Středa po 3. neděli adventní

(Mt 11,29-30)

Evangelia mluví samozřejmě v množném čísle: “Pojďte...”, “vezměte...”, apod. Ale číst musíme v jednotném čísle: “pojd’...”, “vezmi...” - a myslet tím sebe. Jinak bychom četli celkem zbytečně.

Čtvrtek po 3. neděli adventní

(Mt 11,11-15)

Takže - s Ježíšem začíná nová éra, nový věk a nový stav člověka. Jsme k těmto slovům asi právě nedůvěřiví. Ale Ježíš dává své dary a tedy i tuto novou éru osobně člověku. Já vstupuji křtem a vírou do skutečnosti nebeského království. Vím to opravdu, že je toto království ve mně a mezi námi?

Pátek po 3. neděli adventní

(Mt 11,16-19)

Stále stejný problém: když slyším jen sama sebe, své stesky, zkušenosti, nároky, požadavky, atd., tak nerozumím Bohu. Když slyším Ježíše, situace se mění. Mohu to teď aplikovat na nějakou starost nebo bolest, kterou zrovna nosím v srdci.

Sobota po 3. neděli adventní

(Mt 17,10-13)

Učitelé... znali neživou literu Zákona a neporozuměli živému zachránci, kterého poslal Bůh. Nedíváme se. I pro nás je často těžké nechat se Bohem překvapovat a znova a znova se snažit mu porozumět. Ale Bůh nám neobyčejně pomohl. V srdci mám jeho Ducha, okolo mám jeho církve a její učitelskou službu. Chtít mu rozumět, to ovšem musím sám.